

Əsrin Lideri - 100

AZƏRBAYCAN
JURNALİSTLƏRİNİN
BİRİNCİ
QURULTAYINA

Hörmətli mətbuat işçiləri və jurnalist ictimaiyyəti nümayəndələri!

Sizi - ümumrespublika forumuna toplaşmış Azərbaycan jurnalistlərini səmimiyyətlə salamlayıb və qurultayın işinə uğurlar arzulayıram.

Yaşadığımız qloballaşma və informasiya əsrində azad söz və mətbuatın əhəmiyyəti getdikcə artmaqdadır. Mü-tərəqqi ənənələrlə, milli və ümumbə-şəri dəyərlərə malik Azərbaycan mətbuatı demokratiya və əşkarlığın mü-hüm vasitəsi kimi, bugünkü müstəqil dövlət və azad vətəndaş cəmiyyəti quruculuğunda müstəsna rol oynayır. Xalqımızın azadlıq arzularının, müstə-qillik ideallarının əks etdirilməsində, milli-mənəvi dəyərlərin qorunmasında, aktual problemlərin ictimai müzakirəyə çıxarılmasında Azərbaycan mətbuatının xidmətləri xüsusi qeyd olunmalıdır.

Azərbaycan dövləti söz və fikir azadlığının təmin edilməsi, kütləvi informasiya vasitələrinin maddi-texniki bazasının möhkəmləndirilməsi, mətbuat işçilərinin fəaliyyəti üçün hərə-tərəfli şərait yaradılması istiqamətində ardıcıl tədbirlər görür. Son illərdə kütləvi informasiya vasitələrinə dövlət qayğısının artırılmasına, mətbuata maliyyə-veergi güzəştlərinin verilməsinə, jurnalistlərin informasiya almaq azadlığının təmin edilməsinə yönəlmiş bir neçə fərman və sərəncam vermişdir. Qəzetlərin dövlət nəşriyyatına olan borcları 2005-ci ilə qədər təxirə salınmış, onlara güzəştli şərtlərlə kredit verilməyə başlanmışdır. Mətbuat sahəsində demokratik, liberal qanunvericilik bazası yaradılmışdır. Azərbaycanda çoxşaxəli mətbuat və informasiya sistemi formalaşmışdır. Ölkədə yüzlərlə kütləvi informasiya vasitəsi, telər radio şirkətləri, informasiya agentlikləri, qəzet və jurnallar azad surətdə fəaliyyət göstərir.

Bu gün Azərbaycanda mətbuatın dövlət tənzimlənməsindən imtina edilib. Lakin həyat göstərir ki, mətbuatın ictimai tənzimlənməsinə və özünü-tənzimlənməsinə, mətbuat-dövlət, mətbuat-vətəndaş, mətbuat-mətbuat münasibətlərinin sivil, demokratik yolla tənzimlənməsinə ehtiyac vardır. Eyni zamanda, müasir beynəlxalq standartlara cavab verən, peşəkar, qərəzsiz, obyektiv mətbuatın formalaşması və güclənməsi istiqamətində hələ bundan sonra da xeyli işlər görülməlidir.

İnanıram ki, Azərbaycan Jurnalistlərinin Birinci Qurultayı, burada qəbul edilən qərarlar bütövlükdə cəmiyyət və jurnalistika qarşısında dayanan mühüm vəzifələrin həlli yolunda vacib addım olacaqdır. Obyektivliyi və vətənpərvərliyi ilə seçilən mətbuat və ictimaiyyət nümayəndələrinin təmsil olunacağı Mətbuat Şurası demokratiyaya və söz azadlığına xidmət edən nüfuzlu quruma çevriləcəkdir.

Bir daha qurultayın işinə uğurlar diləyir. Azərbaycan jurnalistlərinə və mətbuat ictimaiyyətinə ən xoş arzularımı yetirirəm.

HEYDƏR ƏLİYEV
Azərbaycan Respublikasının
Prezidenti
Bakı şəhəri, 15 mart 2003-cü il

...Bu, mənim üçün qeyri-adi bir hadisədir. İlk dəfə olaraq, mən jurnalistlərin, nəhayət, xoşuna gəlmişəm və onlar məni mükafatlandırıblar. Mənə 2001-ci ildə Azərbaycanda "Jurnalistlərin dostu" mükafatı verdiklərinə görə "Ruh" Jurnalistləri Mü-dafə Komitəsinə, onun rəhbərliyinə təşəkkürümü bildirirəm. Əmin edirəm ki, mən keçmişdə olduğu kimi, bu gün də o jurnalistlərin dostuyam və həmişə jurnalistlərin dostu olacağam. Burada bildirildi ki, bu mükafat beş il bundan öncə təsis olunubdur. İndiyə qədər bəzi adamlar mükafatlandırılıb, indi də növbə mənə gəlib çatıbdir. Ancaq onu demək istəyirəm ki, mənim üçün, yəni Azərbaycan Prezidenti üçün bu mükafatı almaq başqaqlarına nisbətən heç də asan deyildi, qat-qat çətin idi. Çünki müxtəlif peşə sahibləri, jurnalistlərlə təmasda olanlar, jurnalistlərlə əməkdaşlıq edənlər, onlara yardım edənlər təbiidir ki, çoxdur və görünür, onların içərisində ən görkəmliyi hər il seçib mükafatlandırılır. Jurnalistika elə bir sahədir ki, ümumiyyətlə, tənqidlə məşğuldur, bütün başqa vəzifələri ilə bərabər, əsas məqsədi tənqid etməkdir, nöqsanları aşkar etməkdir, onların arada qaldırılması üçün çalışmaqdır. Jurnalistika cəmiyyətdə həmişə bu işləri görüb, bu gün də görür və çox uğurla görür. Belə

Keçmişdə olduğu kimi, bu gün də
o jurnalistlərin dostuyam və həmişə
jurnalistlərin dostu olacağam

halda iqtidarı tənqid edənlər daha çox müxalifət düşürgəsindədirlər. Ona görə müxalifət düşürgəsində bu cür mükafat almaq da, hesab edirəm ki, o qədər çətin bir şey deyildir. Amma Azərbaycan Prezidentinin belə bir mükafata layiq görülməsi, yenə də deyirəm, qeyri-adi haldır, asan deyildir. Görünür ki, mənim bu barədə təkcə 2001-ci ildə yox, əvvəlki illərdə də qoyduğum sözlər, nəhayət, jurnalistlər tərəfindən tanınıb, qiymətləndirilib və mənə bu mükafatı vermək haqqında qərar qəbul olunubdur. Mən bu mükafatı çox yüksək qiymətləndirirəm. Bizim dostumuz Əflatun Amaşov burada dedi ki, layiq görüldüyünüz bütün başqa mükafatlarla yanaşı, bu mükafat da öz yerini tutacaqdır. Təbiidir, mən çox mükafatlarla layiq görülmüşəm. Ancaq bu mükafatın xüsusi yeri var. Çünki aldığım mükafatların əksəriyyəti dövlətlər tərəfindən verilən mükafatlardır, dövlət mükafatlarıdır. Düzdür, başqaları da var.

**Baxmayaraq ki,
bu azad mətbuatın
səhifələrində iqtidara
qarşı böhtanlar da var,
yalanlar da var, hətta
bəzən biz təhqir halları
ilə də rastlaşırıq -
bunlar var**

Amma bu, jurnalistlər tərəfindən verilən mükafatdır. Ümumiyyətlə, jurnalistlər inciməsinlər, onlar elə məxluqlardır ki, heç vaxt heç nədən razı deyillər. Həmişə çalışırlar, yaxşı yerdə bir nöqsan tapıb, çıxarıb araya qoysunlar. Mən bunu pis mənada demirəm. Çox gözəl. Ancaq yenə də deyirəm, jurnalistlər çox tələbkərdirlər. Haqiqətən artıq, xüsusən iqtidar nümayəndələrindən çox tələblər edirlər. Yenə də deyirəm, bizim işlərimizdə nöqsanlar da var, qüsurlar da var. Bunlara baxmayaraq, onlar, nəhayət, qeyrətə gəliblər, mənə mükafat veriblər. Çox sağ olsunlar. Mənə məlumat verəndə ki, jurnalistlər məni 2001-ci ildə "Jurnalistlərin dostu" kimi qiymətlən-

diriblər, buna inanmadım. Sonra araşdırmağa başladım ki, bu dost nə deməkdir. Dedi ki, Siz indi dostsunuz. Dedim, Allaha şükür olsun ki, nəhayət dost oldu. Ancaq jurnalistlər də bilirlər ki, - burada artıq deyildi - Azərbaycanda mətbuat azadlığı, mətbuat son illər nə qədər çox inkişaf edibdir. Mən təxminən 5-6 il bundan əvvəlki dövrü xatırlayıram. Sənura var idi. Elə bizim dövrümüzdə. İndi mən dost olmuşam, mənim dövrümdə. Amma sənura mənə qabaq da var idi. Sənura var idi, qəzetləri yoxlayırdılar. Hansı məqalə sənura xoşuna gəlmirdisə, onu çıxarırdı. Qəzetlər də sonra mübarizəyə başladılar, etiraz əlaməti olaraq səhifələri ağ-ağ buraxdılar. Bunlar hamısı bizim xatirimizdə-

dir. Ancaq biz senzuranı ləğv etdik, Konsultasiya ilə təsbit olunmuş söz azadlığını, mətbuat azadlığını tamamilə təmin etdik, mətbuata geniş imkanlar yaratdıq. Mətbuat Azərbaycanda həqiqətən çox sərbəstdir, çox azaddır. Bu da o deməkdir ki, söz azaddır, fikir azaddır. Azərbaycanın böyük tarixi var. Bu böyük tarixə nəzər salsaq, görürük ki, heç vaxt Azərbaycanda söz bu qədər azad olmayıb, fikir bu qədər azad olmayıb, mətbuat bu qədər azad olmayıb. Burada qeyd olundu ki, keçən ildə bəzi qəzetlər bağlanıb, bəzi jurnalistlər təqib olunub, jurnalistlərə qarşı başqa qanunsuz hərəkətlər edilibdir. Ola bilər bu, belədir. Ancaq biz çalışırıq bunlara son qoyaq. Ona görə də xatirinizdədir ki, mən jurnalistləri dəvət etdim, onlarla çox mehriban söhbət etdik. Ondan sonra da qanuna dəyişikliklər etdik, mən fərman verdim və nə mümkündürsə etdik ki, azad mətbuat yaşaya bilsin, inkişaf edə bilsin və Azərbaycanda mətbuat həmişə azad olsun. Baxmayaraq ki, bu azad mətbuatın səhifələrində iqtidara qarşı böhtanlar da var, yalanlar da var, hətta bəzən biz təhqir halları ilə də rastlaşırıq - bunlar var. Bizim iqtidar nümayəndələri bəzən çox narahat olurlar. Loru dildə desək, qızıqlar ki, mənə ləkələdilər, şərəf və ləyaqətimi ləkələdilər və sair. Buna görə də belə insanlar bir vaxt imkanlardan istifadə edirdilər, məhkəməyə müraciət edirdilər, məhkəmələr qərar çıxarırdı. Təbii ki, qərarlar ədalətli idi. Bu da mətbuata çox zərər verirdi. Biz bunların da qarşısını aldıq. İndi görürsünüz, heç kəs mətbuatı məhkəməyə vermir. Biz iqtidar nümayəndələrinə dedik ki, azad mətbuatı məhkəməyə verməyəcəksən, sabah o biri yazacaqdır. Onu verəcəksən, o birisi yazacaqdır. Yaxşı olar, məhkəmə ilə məşğul olmasınlar. İndi məhkəmələr yoxdur, cərimə də yoxdur. Burada mənəndən xahiş edirlər ki, borcları dondurulub, amma tamamilə dondurulub. Onun üçün görək biz xüsusi bir kimyəvi vasitə tapaq ki, o "don əriməsin". Görək biz düşünək, nə təhər edək. Hələ ki, dondurulubdur. Amma təbiidir ki, bu, sizdən asılıdır. Siz özünüzi yaxşı apararsanız, borclar daha da çox dondurulacaqdır. Amma o yan, bu yan olsa, bir də gördünüz ki, əriməyə başlayırdı. Mən istəməzdim ərimə. Mən də tərəfdaram ki, axıra qədər dondurulmuş kimi qalsınlar. Biz mətbuat üçün bütün yardımları etmişik və lazım ol-

**Bu, mənim üçün
qeyri-adi bir hadisədir.
İlk dəfə olaraq, mən
jurnalistlərin, nəhayət,
xoşuna gəlmişəm
və onlar məni
mükafatlandırıblar**

rəm. Xatirimdədir, mən jurnalistlərlə görüşəndə dedim ki, çağırın, kim istəyir gəlsin. Siyahıda müxalifət qəzetlərinin jurnalistləri var idi. Bəziləri gəlmişdilər, amma bəzi-

ləri gəlməmişdilər. Mən düşünürəm, niyə, nə üçün? Ola bilər, sənəndən xoşun gəlmir. Bəlkə mənim sənəndən dənəndən xoşun gəlmir. Ancaq bir halda ki, danışmağa, görüşməyə, fikir mübadiləsi aparmağa, açıq söz deməyə imkan var, bu imkanın nə üçün istifadə etməyə? Məhz həmin görüşdə belə bir imkan var idi. Oraya dəvət olunmuş hər bir adam, fərqi yoxdur, hansı partiya mənsubdur, hansı siyasi baxışlara mənsubdur, iqtidara müxalifdir, yaxud lap kəskin müxalifətdədir, yaxud da qatı müxalifətdədir - bizdə belələri var - bunun nə əhəmiyyəti var, gəlin, oturaq, danışaq, söhbət edək. Sən də öz fikrini de, mən də öz fikrini deyirəm. Biz bir xalqıq, bir xalqın övladlarıyıq. Bir millətlik, bir millətlin insanlarıyıq və bu cəmiyyətdə bir yerdə yaşayıyıq. Heç bir yerdə də getməyə-cəyik, mən buradan çıxıb bir yerdə getməyəcəyəm, sən də getməyəcəksən, niyə də gedək! Biz bir yerdə, bir Vətəndə, bir torpaqda, bir cəmiyyətdəyik. Bir cəmiyyətdə olduğumuz halda görək, biz danışıq, fikir mübadiləsi aparaq, bir-birimizi anlamağa

**Mən həmişə mətbuatla maraqlanmışam,
qəzet,jurnalları oxumuşam, radio-televiziyada
verilən məlumatlara həmişə diqqətlə yanaşmışam.
Ona görə də jurnalistika sənəti mənə çox yaxın
olubdur. Jurnalistika çətin sənətdir. Bunu etiraf
etmək lazımdır, asan sənət deyildir. Başqa bir
yerdə, başqa bir peşə sahibi gəlib öz işində oturub
işləyir, müəyyən saat qurtarandan sonra evinə
gedir. Elmlə məşğul olur, ya istehsalatda işləyir,
fərqi yoxdur. Amma jurnalistin iş yeri yoxdur.
Qəzetin redaksiyası da jurnalistin iş yeri deyildir.
Çünki o, redaksiyada otursa, elə ancaq yuxarıya
baxsa, bir şey yaza bilməyəcək, fəaliyyət də göstərə
bilməyəcək**

çalışaq. Bəzən jurnalist haradasa hansısa faktı eşidir, oturub yazır və bir az da ona öz fikirlərini əlavə edir. Amma bu faktı araşdıranda, müəyyən adamlarla görüşəndə aydın olur ki, məsələ belə deyil, başqa cürdür. Ona görə də mən istəyirəm ki, jurnalistlərlə bizim dostluğumuz daimi olsun. Bilin, mən jurnalistləri həmişə sevmişəm. Mən bir dəfə söylədim ki, keçmişdə, Sovet hakimiyyəti dövründə, Sovet İttifaqı Kommunist Partiyasının liderləri içərisində başqaqlarına nisbətən mətbuatla ən yaxın olan adam mən olmuşam. Ən dost olan adam mən olmuşam. Bu, mənim xarakterimdir, xasiyyətimdir. Mən həmişə mətbuatla maraqlanmışam, qəzet əjurnalları

oxumuşam, radio-televiziyada verilən məlumatlara həmişə diqqətlə yanaşmışam. Ona görə də jurnalistika sənəti mənə çox yaxın olubdur. Jurnalistika çətin sənətdir. Bunu etiraf etmək lazımdır, asan sənət deyildir. Başqa bir yerdə, başqa bir peşə sahibi gəlib öz işində oturub işləyir, müəyyən saat qurtarandan sonra evinə gedir. Elmlə məşğul olur, ya istehsalatda işləyir, yaxud ticarətdə işləyir, fərqi yoxdur. Amma jurnalistin iş yeri yoxdur. Qəzetin redaksiyası da jurnalistin iş yeri deyildir. Çünki o, redaksiyada otursa, elə ancaq yuxarıya baxsa, bir şey yaza bilməyəcək, fəaliyyət də göstərə bilməyəcək. Demək, jurnalist görək, daim cəmiyyətlə əlaqədə olsun, insanlarla əlaqədə olsun, cəmiyyətin müxtəlif təbəqələri ilə əlaqədə olsun və müxtəlif yerlərlə təmasda olsun ki, istədiyi məlumatları ala bilsin və onları əsasında işlədiyi sahədə öz məqalələrini, öz əsərlərini yaza bilsin. Bu, asan iş deyildir. Mən bunu bilirəm və öz fikrimi başqaqlarına da bildirmək istəyirəm. Ona görə də görək biz jurnalistlərə kömək edək. Belə bir vəziyyətdə olan jurnalistlər bəzən ədalətsizliklə rastlaşırlar, bəzən kobudluqla rastlaşırlar, başqa hallarla, xoşagəlməyən hallarla rastlaşırlar. Bu heysiyyətlərinə

toxunduğuna görə onları incidir və etiraz əlaməti olaraq müxtəlif məqalələr yazırlar və səhvlər də buraxırlar. Ona görə əgər jurnalistlər cəmiyyətlə daha yaxın olsalar, cəmiyyətdə də jurnalistləri sevsələr, onlara hörmət etsələr, onların işlərinin, fəaliyyətlərinin həyata keçirilməsinə yardım etsələr, bunda cəmiyyət də uducaqdır, jurnalistlər də. Biz həmişə arzu edirik ki, jurnalistlər obyektiv olsunlar. Mən düşünürəm ki, jurnalistlər qəsdən qeyri-obyektivliyə yol verirlər. Ancaq onların sənəti belədir, görək elə bir şey yazsınlar ki, oxucular üçün maraqlı olsun. Kəskin, sensasiyalı yazılar olmasa, oxucular üçün maraqlı olmur, qəzetlər alınmır və sairə və sairə. Siz bunları mənəndən yaxşı bilirsiniz. Mən bu barədə fikrimi genişləndirmək istəmirəm. Biz bunları nəzərə almırıyıq. Amma jurnalistlər də hücum obyektləri ki var, yaxud kəskin tənqid edirlər, görək onların vəziyyəti-ni nəzərə alsınlar. Əgər hər iki tərəf bir-birini nəzərə ala bilsə, hesab edirəm ki, bizim cəmiyyətdə jurnalistlərlə bütün insanların dostluğu təmin olunacaqdır. Hər hal-

da, mən sizi bir daha əmin etmək istəyirəm ki, bugünkü mükafatı yüksək qiymətləndirirəm və çalışacağam ki, həmişə jurnalistlərin dostu olam. Bundan sonra da jurnalistlərlə əldən gələni yardım edəcəyəm. Jurnalistlər də öz arzularını, öz istəklərini bildirdim. Mən bir daha sizə təşəkkür edirəm. Bütün Azərbaycan jurnalistlərinə cansağlığı, işlərində yeni-yeni uğurlar arzu edirəm.

**"JURNALİSTLƏRİN DOSTU"
Mükafatının təqdim olunma
mərasimindəki nitqindən
22 mart 2002-ci il**